

מסורת הש"ס

(א) מִזְרַח־עֶשְׂרֵה (ב) סֶהֱדְרִין פֶּנֶה, (ג) לֵיתָא בְּדִפּוּיָּי, (ד) גִּזְלִי מִשְׁנֵטְמָא וּכְיִיָּה בְּדִפּוּיָּי, (ה) וְעַיִי מִשְׁנֵה לַמֶּלֶךְ וְלֵיעִזִּי, (ו) שִׁירָא לַעֲיִל טוֹ, (ז) גִּזְלִי שִׁירָא לַעֲיִל טוֹ, (ח) עֶשְׂרֵה הִלְכֵה טו פִּלְגִּי רִיטָא ור' עֲקִיבָא רִיטָא מְחִיב ור"ע פּוֹטֵר אֲבָל דְּשָׂרִי לִמְחִלָּה לִיכָא לַמִּזְדִּי וּבִהְדִּילָא קִמְנִי הֵתָּם בְּרִשָׁא הִיָּה עוֹמֵד וְקוֹבֵר וכו' פִּירֵשׁ הִרִי זֶה לֹא יִטְמָא וְלֹא קִפְלִיג רִי"ע וְעַיִי בִּהְרָאִשׁ עֶשְׂרִי הִלְכֹת טוֹמָאָה סִי ז'.

הגהות הב"ח

(א) תוס' ד"ה צריך וכו'
אלימא דקאמרי ליה לא:
(ב) בא"ד לה הכי בסמוך:
(ג) ד"ה מזר וכו' טומאה דבט וזנ:

גליון הש"ס

גמ' היכי משכחת לה.
עין סנהדרין דף פב ע"א
תוס' ד"ה ולא:

מוסף רש"י

בעי שהייה למלקות.
דלא לילקי עד ללשהי כיה כדי שיעור השתמיה (מזיר י"א).

ידיעות הטומאה פרק שני שבועות

או דלמא צפנים גמירי שהייה. בטומאה שאירעה לו בחוך העזרה: **חלה עלזמו באויר**. כדי שהייה: **טימא עלזמו במזיד**. ואס תמלי לומר צריך שהייה למלקות בטומאת חונס ושהיית מזיד טומאת מזיד מי צעיא שהייה או לא: **נזיר בקצר**. מזר שנטמא באונס בחוך

או דלמא בפנים גמירי שהייה לא שנא לקרבן ולא שנא למלקות תיקו בעי רבא תלה עצמו באויר עזרה מהו כי גמירי שהייה שהייה דבת השתחואה דלאו בת השתחואה לא גמירי או דלמא בפנים שהייה גמירי ל"ש דבת השתחואה ול"ש דלאו בת השתחואה *תיקו בעי רב אשי טימא עצמו במזיד מהו באונס גמירי שהייה במזיד לא גמירי שהייה או דלמא בפנים גמירי שהייה ל"ש באונס ול"ש במזיד יתיקו ^(א) בעי רב אשי נזיר בקבר בעי שהייה למלקות או אינו צריך בפנים גמירי שהייה בחוץ לא גמירי שהייה או דלמא באונס גמירי שהייה לא שנא בפנים ול"ש בחוץ יתיקו: בא לו בארוכה חייב בקצרה פטור וכו'. אמר רבא קצרה שאמרו יאפי' עקב בצד גודל ואפי' כל היום כולו הבעי רבא שהיות מהו שיצטרפו ותיפשוט ליה מדידיה התם בדלא שהה בעא מיניה אביי מרבה בא לו בארוכה שיעור קצרה מהו שיעור גמירי וכי בא לו בארוכה שיעור קצרה פטור או דלמא דוקא גמירי בארוכה חייב בקצרה פטור א"ל ר'א נתנה ארוכה להדהות אצלו מתקוף לה ר' יזרא אלא דקיימא לן ^(ב) ויטמא ששימש במיתה *היכי משכחת לה אי דלא שהה היכי עביר עבודה אי דשהה בר כרת הוא אי אמרת בשלמא שיעורא גמירי משכחת לה דאנים גפשיה בקצרה ועבר עבודה אלא

וי"ל דרצ ציצי לא פליג אדרצ אשי אלא דלא נחת לאשמועינן חידוש של שהייה אלא לאשמועינן דבהכנסת בית אונקלי חייב אף על פי שאינו לובש כל המלבוש א"נ לרצ ציצי לא לקי אשהייה משום דהוי לאו שאין בו מעשה והכא איירי לנ"ד לאו שאין בו מעשה לוקין עליו א"נ איירי לענין איסור מלקות ולא לענין חיוב ורב אשי דפליג עליה התם וחשב שהייה כמעשה כיוון דתחילת הלבישה ע"י מעשה והכא אפי' אי לא צעינן שהייה כדי השתחואה מ"מ צעינן כדי יציאה וכניסה אבל בפחות מיקן לא כי הניי דצעינן גצי כלאים כדי פשיטה ולבישה ונראה דאפי' את"ל דגמירי שהייה כדי השתחואה למלקות במקדש ובנוזר היינו משום דדמו לשהייה דקרצן דגצי מקדש אבל לגצי כלאים פשיטא דלא גמירי דלא שייך התם השתחואה כלל: **מ"במא עצמו במזיד מאי**. צריך לומר דבשעה שטימא עלזמו לא ידע שהיה במקדש דאי ידע וטימא עלזמו במזיד אפי' שכת אח"כ לא מיחייב קרבן דהא לא שב מדיעתו הוה ואי למלקות צעי צריך לומר דלא התרו בו אלא לאחר שטימא עלזמו דאס התרו בו קודם לא צעי שהייה כדפי' לעיל: **נזיר בקבר צריך שהייה צמלקות או לא**. וא"ת והאמר צפ' ג' מינין (מזר דף מב. ושם) גצי מזר שהיה מת מונח על כתיפו והושיטו לו מת אחר ונגע בו יכול יהא חייב ת"ל ולא יחלל צמי שאינו מחולל יאל זה שמחולל ועומד ופרץ מדתנן היה מטמא ואמרו לו אל תטמא אל תטמא חייב על כל אחת ואחת ומשני כאן בחיצורין כאן שלא בחיצורין משמע כל זמן שלא פירש מן המת אינו חייב במה שהושיטו לו מת אחר משום דאין מוסקיף טומאה על טומאה ^(א) וכל זמן שמונח טומאה על כתיפו מי שנוגע בו טמא טומאת ז' ולא מיחייב אלא שלא בחיצורין שכבר פירש מן הראשון דמי שהיה אז נוגע בו לא היה טמא אלא טומאת ערב לכן כשהחזר ונוגע בו חייב שהוסקיף טומאה בנגיעה זו דמי שהיה נוגע בו בשעת נגיעה זו יהיה טמא טומאת ז' וא"כ הכא אמאי ילקה על השהייה כל זמן שלא פירש וי"ל דהא דפטר ליה כשהושיטו לו מת אחר היינו בשלא הספיק להשליך מת הראשון מעליו לפיכך אינו מוסקיף טומאה אבל הכא הוא מוסקיף טומאה שכלל שעה הוא מוזהר לפירוש מן הקצר ור"ת מפרש דהכא איירי בשנטמא סמוך לחשיכה דכלא פירש גמי מוסקיף לו יוס אחד ע"י שהייה ונראה דההיא דנוזר דמפליג בין בחיצורין בין שלא בחיצורין אחי כמ"ד במסכת שמחות ^(ב) (פ"ד) דאפי' באותו יוס שנטמא אינו יכול לחזור ולטמא לפי שמוסקיף טומאה בחיצורין כדפרי' אבל למאן דשרי התם ליטמא באותו יוס עלזמו דלא חשיב ליה תוספת טומאה כיון שאינו מוסקיף ימים לא אחיא: **א"י דשחה בר ברת הוא**. הק' ר"ת מה צדק אס הוא צר כרת מ"מ איכא נפקותא טובא דהא קיימא לן (מכות דף כג.) חייבי כריתות שלקו נפטרו מידי כריתתן ואס בטל כרת נשאר עליו מיתה ועוד נפקא מינה דמיתה כגון שהזיד בשימוש טומאה ושגג בטומאת מקדש:

פרק שני שבועות יז.

תלך עצמו באויר עזרה מהו. אית ספרים דגרסי אויר עזרה כעזרה דמי או לא וקשה דבפרק [כל הפסולין] (וזכוס דף לב.) אמר טמא שהכניס ידו לפנים חייב דציאה במקצת שמה ציאה ובפרק כל הפסולין (שם דף לב:) גמי אמר ואי אמרת ציאה במקצת שמה ציאה היכי מעייל ידיה בצהונות משמע דאויר גמי נתקדש ועוד אי לאו כעזרה דמי א"כ כשמוליך דס ואיצרים למזבח יפסל ציוצאס) ונראה כגירסת הספרים דגרסי כי גמירי שהייה היכא דצר השתחואה הוא: **ו צריך שהייה צמלקות**. בטימא עלזמו בשוגג איירי אבל

אס היה שרץ במקדש והתרו בו שלא יטמא עלזמו בלא שהייה גמי מילקא לקי כדמוכח בפרק מי שאמר והיני נזיר (מזר יז. ושם) דקאמר התם צעי רצא מזר והואו צצית הקצרות מי צעי שהייה או לא וקאמר ה"ד אילימא ^(א) דקאמר לא תמור מי צעי שהייה כו' ואין לתמוה דהתם צעי רצא אי גמירי שהייה אצראי אבל צפנים למלקות פשיטא ליה דגמייני שהייה דהתם צעי את"ל דצפנים גמירי שהייה למלקות בחוך מהו ור"ת גרס התם רצ אשי דרצ אשי צעי לה ^(ב) הכא בסמוך: **ו א"י א"י צריך**. שהייה למלקות הכא משמע דלקי אשהייה דלא קמיבעיא ליה אלא אי צריך שהייה כשיעור השתחואה או לא וקשה בפרק בתרא דמכות (דף כא. ושם:) תנן גצי היה לובש כלאים ואמרו לו אל תלבש אל תלבש והוא פושט ולובש חייב על כל אחת ואחת ואמר רצ ציצי בגמרא לאו פושט ולובש ממש אלא מכניס ומוציא ידו צצית אונקלי שלו רצ אשי אמר אפי' לא שהה אלא כדי לפשוט וללבוש מכלל דרצ ציצי לא מחייב בשהייה

וי"ל דרצ ציצי לא פליג אדרצ אשי אלא דלא נחת לאשמועינן חידוש של שהייה אלא לאשמועינן דבהכנסת בית אונקלי חייב אף על פי שאינו לובש כל המלבוש א"נ לרצ ציצי לא לקי אשהייה משום דהוי לאו שאין בו מעשה והכא איירי לנ"ד לאו שאין בו מעשה לוקין עליו א"נ איירי לענין איסור מלקות ולא לענין חיוב ורב אשי דפליג עליה התם וחשב שהייה כמעשה כיוון דתחילת הלבישה ע"י מעשה והכא אפי' אי לא צעינן שהייה כדי השתחואה מ"מ צעינן כדי יציאה וכניסה אבל בפחות מיקן לא כי הניי דצעינן גצי כלאים כדי פשיטה ולבישה ונראה דאפי' את"ל דגמירי שהייה כדי השתחואה למלקות במקדש ובנוזר היינו משום דדמו לשהייה דקרצן דגצי מקדש אבל לגצי כלאים פשיטא דלא גמירי דלא שייך התם השתחואה כלל: **מ"במא עצמו במזיד מאי**. צריך לומר דבשעה שטימא עלזמו לא ידע שהיה במקדש דאי ידע וטימא עלזמו במזיד אפי' שכת אח"כ לא מיחייב קרבן דהא לא שב מדיעתו הוה ואי למלקות צעי צריך לומר דלא התרו בו אלא לאחר שטימא עלזמו דאס התרו בו קודם לא צעי שהייה כדפי' לעיל: **נזיר בקבר צריך שהייה צמלקות או לא**. וא"ת והאמר צפ' ג' מינין (מזר דף מב. ושם) גצי מזר שהיה מת מונח על כתיפו והושיטו לו מת אחר ונגע בו יכול יהא חייב ת"ל ולא יחלל צמי שאינו מחולל יאל זה שמחולל ועומד ופרץ מדתנן היה מטמא ואמרו לו אל תטמא אל תטמא חייב על כל אחת ואחת ומשני כאן בחיצורין כאן שלא בחיצורין משמע כל זמן שלא פירש מן המת אינו חייב במת שהושיטו לו מת אחר משום דאין מוסקיף טומאה על טומאה ^(א) וכל זמן שמונח טומאה על כתיפו מי שנוגע בו טמא טומאת ז' ולא מיחייב אלא שלא בחיצורין שכבר פירש מן הראשון דמי שהיה אז נוגע בו לא היה טמא אלא טומאת ערב לכן כשהחזר ונוגע בו חייב שהוסקיף טומאה בנגיעה זו דמי שהיה נוגע בו בשעת נגיעה זו יהיה טמא טומאת ז' וא"כ הכא אמאי ילקה על השהייה כל זמן שלא פירש וי"ל דהא דפטר ליה כשהושיטו לו מת אחר היינו בשלא הספיק להשליך מת הראשון מעליו לפיכך אינו מוסקיף טומאה אבל הכא הוא מוסקיף טומאה שכלל שעה הוא מוזהר לפירוש מן הקצר ור"ת מפרש דהכא איירי בשנטמא סמוך לחשיכה דכלא פירש גמי מוסקיף לו יוס אחד ע"י שהייה ונראה דההיא דנוזר דמפליג בין בחיצורין בין שלא בחיצורין אחי כמ"ד במסכת שמחות ^(ב) (פ"ד) דאפי' באותו יוס שנטמא אינו יכול לחזור ולטמא לפי שמוסקיף טומאה בחיצורין כדפרי' אבל למאן דשרי התם ליטמא באותו יוס עלזמו דלא חשיב ליה תוספת טומאה כיון שאינו מוסקיף ימים לא אחיא: **א"י דשחה בר ברת הוא**. הק' ר"ת מה צדק אס הוא צר כרת מ"מ איכא נפקותא טובא דהא קיימא לן (מכות דף כג.) חייבי כריתות שלקו נפטרו מידי כריתתן ואס בטל כרת נשאר עליו מיתה ועוד נפקא מינה דמיתה כגון שהזיד בשימוש טומאה ושגג בטומאת מקדש:

אפילו

עין משפט ונר מצוה

לד א מיי פי"א מהל' שגגות הלכה ד:
לה ב מיי פי"ג מהל' ציאת מקדש הל' כא ופי"א מהל' שגגות שס:

לו ג מיי פי"ו מהל' מזירות הלכה ח ט ונ"פ"ה הל' טז סמג לאוין רנ וע"ש:

לו ד ה ו מיי פי"ג מהל' ציאת מקדש הלכה כד סמג לאוין דש:

לח ז מיי שם פי"ד הל' א סמג לאוין שח:

רבינו חננאל

אדם טמא שתלה עצמו באויר עזרה אם חייב משום מטמא מקדש או דלמא כיון דלא נגע לאו. ועתה בחיקו: (א) וכן בעיא דרבא דבעא להתחייב קרבן ודאי גמירי לה דצריך שהייה אבל מזיד למלקות צריך שהייה או לא: וכן בעיות דרב אשי טימא עצמו במזיד ועתלעות ממנו עכשיו צריך שהייה או לא: וכן נזיר בקבר צריך שהייה למלקות או לא. וכן בעיות דרב אשי טימא עצמו במזיד ועתלעות כולן עלו בחיקו. וקיימא לן כל חיקו דאיסורא לחומרא. וכווצא בנידן כהן בזמן הזה הנכנס לבית הקברות: וירושלמי עד כמה היא השתחוויה משום ר' יהושע בן לוי אמרו כדי שאילת שלום בין אדם לחבירו. משום ר' יוחנן אמרו כדי שאילת שלום תלמיד לרב שלום עליך רבי ומורי. נטמא בעזרה וצריך לצאת ויש שם שני דרכים אחת ארוכה כ' אמה ואחת קצרה עשר אמות. יצא בארוכה חייב שהיה לו לצאת בקצרה. אבל אם יצא בקצרה פטור. אמר רבא ואפי' עקב בצד גודל כלום אלא מהלך עד שיצא לחוץ: בעצ מיניה אביי מרב' בא בארוכה דרך קצרה מהו. כגון שרץ בארוכה ויצא כשיעור יציאתו בקצרה מהו. א"ל חייב לא נתנה ארוכה לדחות אצלו. כלומר כולי' עלמא חייב בה זוה פטור. ואחקיף לה ר' יזרא אי הכי דלא צריכי שיעור אלא לעולם בארוכה חייב בקצרה פטור. הא דתניא טמא ששימש במיתה היכי משכחת לה. אי שהה ושימש בר כרת הוא אי לא שהה היכי שימש.

(א) גירסת ריבט בעיא דתלה קודם צעלא צריך שהייה למלקות וכו"ה בכמה ראשוס וכו"ה מהתוס'.